

НАЦИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА СЪДЕБНИТЕ СЛУЖИТЕЛИ

София 1000 ул. Алабин 33 тел./факс+359 2 9811460, e-mail:nsss@abv.bg; koordinator_nsss@abv.bg

изх. № 8
17.06.2022 г.

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Вх. № 190/22

Дата 17.06.2022

ДО
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД
Р БЪЛГАРИЯ

Относно: Ваш № 144 КД от 17.05.2022 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА,

На основание чл. 18, ал. 2 от Закона за Конституционен съд до Национално сдружение на съдебните служители е изпратен препис от искането на Главния прокурор на РБ за установяване на противоконституционност на параграфи 3-4, 7-17, 19-31, 33, 35-67 от Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (обн., ДВ, бр. 32 от 26.04.2022 г.), както и препис от определението на съда от 17.05.2022 г. по конституционно дело № 9/2022 г.

С настоящото представям становище на Националното сдружение на съдебните служители по направеното искане.

С уважение,

ТЕОДОРА МАРИНКОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА НССС

СЪДЕБНИ

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТ А Н О В И Щ Е
О Т
НАЦИОНАЛНОТО СДРУЖЕНИЕ НА СЪДЕБНИТЕ СЛУЖИТЕЛИ

по: конституционно дело № 9/2022

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение от 17.05.2022 г. по конституционно дело № 9 от 2022 г. Конституционният съд е допуснал за разглеждане по същество искане на главния прокурор на Република България за установяване на противоконституционност на §§ 3-4, 7-17, 19-31, 33, 35-67 от Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (ЗИДЗСВ) (обн., ДВ, бр. 32 от 26.04.2022 г.).

Със същото определение е отправена покана до Националното сдружение на съдебните служители да предложи писмено становище по предмета на делото в 30-дневен срок от уведомяването.

С оглед целите, на които е подчинена дейността му, Националното сдружение на съдебните служители приема, че следва да се ограничи до част от предмета на конст.д. № 9/2022 г. и да предложи становище по искането на главния прокурор в частта, в която се твърди, че разпоредбата на §56 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт създава неяснота относно уредбата на трудовите правоотношения на служителите в закритите органи на съдебната власт и нарушава правото им на труд и на свободен избор на място на работа (чл. 48, ал. 1 и 3 от Конституцията).

Оспорената разпоредба на §56 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт предвижда, че трудовите правоотношения на служителите от Специализирания наказателен съд, Апелативния специализиран наказателен съд, Специализираната прокуратура и Апелативната специализирана прокуратура се уреждат при условията и по реда на чл. 123 от Кодекса на труда и в съответствие с чл. 341, ал. 2 и чл. 343, ал. 2 от Закона за съдебната власт, като не се прилага § 59, предвиждащ, че Софийският градски съд е правопреемник на активите, пасивите, правата и задълженията на Специализирания наказателен съд, а Софийският апелативен съд е правопреемник на активите, пасивите, правата и задълженията на Апелативния специализиран наказателен съд.

Националното сдружение на съдебните служители, съобразявайки правната уредба и известната му практика на Конституционния съд, счита, че разпоредбата противоречи на чл.16, чл. 48, ал.1 и ал.3 от Конституцията; създава непредвидимост и правна неяснота в уредбата на трудовите правоотношения на съдебните сужители от закритите органи на

съдебната власт и поражда вътрешно противоречие в закона, недопустимо в правовата държава.

1. Правото на труд е конституционно закрепено като изконно човешко право в Основния закон на Република България, регламентиращ закрилата му от закона, задължението на държавата да създава условия за осъществяването на това право, включващо и свободата за избор на професия и място на работа (чл.16, чл.48, ал.1 и 3).

Конституционната уредба на материята е идентична с тази на международното и общностното право. Всеобщата декларация за правата на човека прогласява правото на всеки човек на свободен избор на работа (чл.23 и чл.24). Международният пакт за икономически, социални и културни права предвижда, че правото на труд включва правото на всеки човек да има възможността да изкарва прехраната си чрез труд, свободно избран или приет от него, и задължава държавите - страни по пакта, да осигурят упражняването на провъзгласените в него права (чл.2, т.2. и чл.6, ал.1). Европейската социална харта (ревизирана), регламентира възможността на всеки човек да се издържа от професия, която е избрал по свободна воля (чл. 1), а Хартата на основните права на Европейския съюз (2000/С 364/01) - правото на всеки човек да работи и да упражнява свободно избрана или свободно приета от него професия (чл. 15, т. 1).

Последователно в практиката на Конституционния съд е застъпено разбирането, че принципът за свобода на труда, прогласен в чл. 48, ал. 3 от Конституцията, предоставя правото на всеки гражданин свободно да избира своята професия и място на работа и макар правото на труд да не е абсолютно, то може да бъде ограничавано само по съображения от конституционен порядък при съобразяване с чл. 57, ал. 1 и 3 от Конституцията (решение № 8 от 27.07.1992 г. по конст. д. № 7/1992 г.; решение № 1

от 11.02.1993 г. по конст. д. № 32/1992 г.; решение № 3 от 13.04.2006 г. по конст. д. № 4/2006 г.; решение № 11 от 5.10.2010 г. по конст. д. № 13/2010 г., решение № 11 от 22.11.2011 г. по конст. д. № 8/2011 г., решение № 11 от 2.10.2012 г. по конст. д. № 1/2012 г., решение № 1 от 31.01.2017 г. по конст.д. № 6/2016 г.)

2. По отношение на трудовите правоотношения на съдебните служители в закритите специализирани съдилища и прокуратури оспорената разпоредба препраща към чл. 123 от Кодекса на труда, предвиждащ запазване на трудовото правоотношение при промяна на работодателя, и към чл.343, ал.2 от Закона за съдебната власт, предвиждащ, че не се провежда конкурс при преназначаване на съдебен служител на друга длъжност и при преместването му в друг орган на съдебната власт. Целта на двете норми, съответна на конституционната уредба, е да се охранят в максимална степен правата (трудови и осигурителни) на полагащите труд, включително - в системата на съдебната администрация.

Чл.123 от Кодекса на труда лимитира хипотезите, в които трудовото правоотношение се запазва, като законодателната промяна не попада в нито една от тях, защото не предвижда изрично приобретателят-работодател. През призмата на чл.123 от Кодекса на труда приобретателят-работодател не само не е определен, но е и неопределяем, доколкото "дейността" на специализираните органи на съдебната власт се прехвърля на прокуратури и съдилища по компетентност (§§ 48, 49, 51 от Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт); на Софийски градски съд и Софийски апелативен съд (§§ 50 и 52 от Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт), които са и правоприменници съответно на закритите специализирани съдилища (§ 59 от Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт), но изрично са изключени с оспорената разпоредба като работодател-

приобретател по отношение на съдебните служители от закритите съдилища. Нещо повече - съгласно чл. 341, ал. 2 от Закона за съдебната власт, към който оспорената разпоредба изрично препраща, броят на съдебните служители в органите на съдебната власт се определя от колегиите на Висшия съдебен съвет по предложение на съответния административен ръководител съобразно степента на натовареност на органа на съдебната власт и след съгласуване с Комисия "Бюджет и финанси" - процедура, задълбочаваща неопределяемостта на работодателя-приобретател.

3. Оспорената разпоредба на §56 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт създава колизия между предвиденото в нея запазване на трудовото правоотношение по чл.123 от Кодекса на труда и чл.357, ал.2 от Закона за съдебната власт, предвиждащ, че администрацията на съдилищата и прокуратурите се ръководи от съдебен администратор, назначен след провеждане на конкурс, организиран от административния ръководител на съответния орган на съдебната власт.

Нормата не допуска повече от един съдебен администратор, ръководещ администрацията на един орган на съдебната власт.

Аналогично, в рамките на една организационна единица може да има само един служител по сигурността на информацията (чл.20 и сл. от Закона за защита на класифицираната информация).

Следователно, оспорената разпоредба дефинитивно изключва възможността за запазване на трудовото правоотношение на онези съдебни служители, заемали длъжност съдебен администратор и служител по сигурността на информацията. Такова законодателно решение е в нарушение на принципа за равенство пред закона, който се изразява не само в равнопоставеността на гражданите пред закона, но и в

задължението за еднаквото им третиране от държавната власт, в частност - задължението на законодателя да урежда сходните случаи по еднакъв начин (решение № 3 от 27.06.2013 г. по конст. д. № 7/2013 г.).

Така с § 56 от Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт е създадена обективна невъзможност за част от съдебните служители от закритите съдилища и прокуратури да направят свободен избор на професия, а за всички - свободен избор на място на полагане на труд, в противоречие с чл.16 и чл.48, ал. 1 и ал.3 от Конституцията. Същевременно, създадена е непредвидимост по отношение на работодател, при когото ще упражняват правото си на труд и който е отговорен пред тях по трудово правоотношение, включително - по смисъла на чл.123, ал.2 и ал.4 от Кодекса на труда. В този смисъл, оспорената разпоредба противоречи и на принципа на правовата държава, прокламиран в чл.4, ал.1 от Конституцията, защото накърнява точността в правната уредба и създава правна несигурност.

С уважение,

**УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ НА
НАЦИОНАЛНОТО СДРУЖЕНИЕ
НА СЪДЕБНИТЕ СЛУЖИТЕЛИ**